

Грицієнко Володимир Володимирович,

курсант 2 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Зеленський Євген Сергійович,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ НА ПРИКЛАДІ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

В Україні існує спеціальні правила щодо застосування фізичної сили, якими регламентуються правоохоронці при виконанні своїх безпосередніх повноважень, покладених на них законом. Поліцейський може застосовувати певні заходи для припинення та профілактики правопорушень, а саме: примусові та превентивні. Нормативні документи, які регламентують застосування спеціальних засобів, заходів фізичного впливу, вогнепальної зброї під час виконання службових обов'язків та спеціальних операцій, отримали назву «Основних принципів застосування сили і вогнепальної зброї посадовими особами з підтримки правопорядку», прийнятих восьмим Конгресом ООН про попередження, профілактику та припинення правопорушення і затверджених резолюцією Генеральною Асамблеєю ООН 40/146 від 13 грудня 1985 р.

Якщо звернутися до Декларації про поліцію, ухваленої рішенням Асамблеї Ради Європи від 08.05.1979 р., сутність діяльності поліцейських вбачається у захисті громадян та суспільства від насилля, пограбування та інших суспільно небезпечних дій. Особлива увага звертається на пріоритетність поглибленої професійної підготовки персоналу поліції із соціальних проблем, демократичних прав і свобод людини [1].

Якщо ж наших поліцейських порівняти з американськими, то можна зрозуміти, що перелік випадків із застосуванням фізичної сили, вогнепальної зброї та спеціальних засобів набагато ширший, ніж в Україні. Наприклад, у них не існує заборони на застосування цих заходів проти жінок з явними ознаками вагітності, осіб немолодого віку, ніде це не закріплено [2].

Але, водночас, вони мають право на застосування фізичної сили та вогнепальної зброї та спеціальних засобів, якщо впевненні в доцільності

цього заходу. Відомі неодноразові випадки вбивства дітей та малолітніх осіб, які просто випадково з'явилися в темну пору доби на вулицях міста з іграшковою зброєю в руках [3].

Застосування незаконного насильства з боку «нової» патрульної поліції патрульні пов'язують із значними психоемоційними навантаженнями, які призводять до професійної деформації та вигорання. За таких умов поліцейські перебувають у стресовому стані та інколи дають вихід емоціям через перевищення повноважень. Також патрульні підкреслили, що довіра з їх боку до психологічної служби була б вищою, а робота психологів ефективнішою, якщо б ці фахівці не були у штаті патрульної служби, а були незалежні від поліції. Внаслідок відсутності дієвої системи психологічного супроводу правоохоронців, останні вимушені шукати підтримку один у одного, або ж знаходити позитив у роботі [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що законодавства США і України зовсім різні за своєю системою. Мають різноманітні підстави та вимоги щодо застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї. Якщо законодавство США робить акцент на збереженні життя і здоров'я поліцейського, то законодавство України спрямоване на підтримання безпеки громадян, включаючи самих злочинців та правопорушників. Тобто правоохоронці нашої держави мають дуже малі повноваження, громадяни можуть маніпулювати ними як хочуть, мотивуючись тим, що поліцейські дуже обмежені у своїх правах та будуть відповідати перед законом у випадку чого. У той час, як в Америці – навпаки, громадяни знають про неабиякі можливості поліцейських, які при найдрібнішій підозрі або порушенні можуть застосувати фізичну силу, вогнепальну зброю та спеціальні засоби.

Отже, на мою думку, українські поліцейські повинні мати більше прав у сфері застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї для підтримання громадського порядку та протидії злочинності, бо від здоров'я та життя правоохоронця залежить стан певної території, за яку він відповідає. Поліцейські повинні мати право на нормальну самооборону та розширення переліку підстав для захисту себе та інших громадян. А то виходить, що правоохоронець перед тим, як захистити застосувати примусовий захід, повинен бути впевненим у цьому, щоб потім прокурор не мав претензій до нього. Через деформування психіки поліцейського можна побачити, що іноді вони перевищують свої повноваження або просто губляться через хвилювання. В даний час актуальність і питома вага психологічних знань і технологій, що застосовуються в роботі з персоналом поліції, помітно перевищили частку психологічних знань і експертиз, використовуваних при вирішенні проблем боротьби зі злочинністю та розкритті злочинів. Також, проведення регулярних тренувань особового складу Національної поліції на реакцію та швидкість мислення правоохоронців, розробивши спеціальні програми та фабули, буде розвивати

швидкість їх реагування в залежності від ситуації, яка склалася, а також за допомогою цього поліцейський здійснюватиме найбільш раціональний, безпечний захід. Цілковите аналізування та обговорення помилок після тренування допоможе робити вибір швидше, правильніше та доречніше.

1. Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи: Декларація про поліцію: станом на 21.02.2020 від 08.05.1979. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803

2. Rules of Engagement for the Police Component. United Nations Transitional Administration in East Timor, 2001

3. United Nations Criminal Justice Standards for Peace-keeping Police // United Nations Civilian Police Handbook. New York, October 1995

4. Неналежне поводження в діяльності національної поліції України: появи, поширеність, причини: стаття // Юрій Белоусов, Олександр Бондаренко. URL: <https://rm.coe.int/ill-treatment-in-police-final-ukr/16808b17ee>

Дубинець Валентин Костянтинович,
курсант 2 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Петрушин Дмитро Владиславович,
доцент кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту

РУКОПАШНИЙ БІЙ ЯК СПОСІБ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ (ПОЛІЦЕЙСЬКИХ)

У наш час дуже велику увагу приділяють ефективній підготовці курсантів (поліцейських), які застосовуючи поліцейські заходи, використовують рукопашний бій. Річ в тому, що застосування того чи іншого заходу поліцейським повинно мати правові підстави. Навіть якщо має місце очевидне правопорушення або злочин, все одно співробітники Національної поліції мають знати певний перелік заходів, які є допустимими у такій ситуації. Це породжує багато спорів та досі невирішених питань щодо правових аспектів застосування прийомів рукопашного бою при силовому затриманні. Це питання є дуже актуальним і перспективним для дослідження сьогодні.